

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„СРБИЈАШУМЕ“ с.г.п. Београд
ДРЖАВНО - ШУМСКО ГАЗДИНСТВО „БЕОГРАД“

ПРИМЉЕНО: 22.10. 2024. г.			
Орг. ј.д.	Број	Пилот	Бродовог
	2875		

Управљач заштићеног подручја:
Јавно предузеће за газдовање шумама „СРБИЈАШУМЕ“
Шумско газдинство „БЕОГРАД“
Шумска управа „ЗЕМУН“

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА
СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ „БОЈЧИНСКА ШУМА“ ЗА
2025. ГОДИНУ**

С А Д Р Ж А Ј

Увод	3
Споменик природе „Бојчинска шума“	4
Природне и створене вредности СП „Бојчинска шума“	5
Режими заштите СП „Бојчинска шума“	8
Управљање СП „Бојчинска шума“	12
Планиране активности за 2025. годину	14
Спецификација трошкова за 2025. год.	18

У В О Д

Привремени орган града Београда, дана 29.11.2013. године, на основу члана 86. став 4. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС, бр.129/07), члана 12. Закона о главном граду („Службени гласник РС“, бр. 129/07), члана 41а. став 4. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка) и члана 31. Статута града Београда („Службени лист града Београда“, бр.39/08, 6/10 и 23/13), донео је **Решење о проглашењу заштићеног подручја „Бојчинска шума“** у Београду (број решења је 501-146/13-С-20, од 29.11.2013. године).

Природно добро „Бојчинска шума“ проглашава се заштићеним подручјем као споменик природе и поверено је на управљање Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме“ Београд - Шумском газдинству „Београд“.

Природно добро „Бојчинска шума“ проглашава се заштићеним подручјем ради очувања и унапређења примарних предеоних вредности и пејзажних обележја, разноврсности облика и појава геонаслеђа, богатства биљног и животињског света и станишта, квалитета вода земаљишта и шума, неговања традиционалних и историјских вредности, као и стварања услова за одрживи развој рекреативних и туристичких садржаја и контролисане пољопривреде, односно планско уређење и коришћење простора.

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ „БОЈЧИНСКА ШУМА“

Према Закону о заштити природе, Споменик природе је мања неизмењена или делимично измењена природна просторна целина, објекат или појава, физички јасно изражен, препознатљив и/или јединствен, репрезентативних геоморфолошких, геолошких, хидрографских, ботаничких и/или других обележја, као и људским радом формирана ботаничка вредност од научног, естетског, културног или образовног значаја.“

Шума Бојчин се налази у равничарском пределу југоисточног Срема, на југозападној граници Београда у приобаљу Саве, налази се, сачувано острво некадашњег лужњаковог пространства.

Једна од највећих вредности Споменика природе „Бојчинска шума“ је специфична оаза храста лужњака као заостали фрагмент некада огромних старих низијско-мочварних шума. Добро склопљене и развијене састојине заједнице лужњака различитих старосних доба (*Quercus robur*), и учешћа других, углавном стабилнично, примешаних врста најчешће граба (*Carpinus betulus*) и пољског јасена (*Fraxinus angustifolia*) су темељи аутентичности овог природног добра.

Бојчинска шума је смештена у југоисточном делу равног (ниског) Срема, географској субрегији која је позната и под именом Подлужје. Налази се у зони алувијалне равни реке Саве, од чије је леве обале удаљена мање од 2 km. Пружа се правцем северозапад-југоисток, између типичних сремских насеља Ашање и Прогара. Западни-северозападни руб природног добра омеђен је каналом Прогарска Јарчина, а југоисточни се наслања на мртвају Живачу, остатак некадашњег меандра реке Саве.

Административно припада подручју општине Сурчин (град Београд), а мањим делом (1%) залази и у границе општине Пећинци (атар села Ашања).

Бојчинска шума се налази на 30-так километара од језгра Београда, а у непосредној близини се налази и ваздушна лука Београда аеродром „Никола Тесла“.

Споменик природе „Бојчинска шума“ обухвата укупну површину од **670,79.32 ha** од чега је у режиму II степена заштите 148,17.53 ha, а у III степену заштите 522,61.79 ha.

У оквиру природног добра минимална надморска висина износи 79 m, а максимална 83 m.

Површине у границама заштићеног природног добра су највећим делом у државном власништву којим газдује Јавно предузеће „Србијашуме“, Шумско газдинство „Београд“, Шумска управа „Земун“.

П Р И Р О Д Н Е , С Т В О Р Е Н Е И П Р Е Д Е О Н Е В Р Е Д Н О С Т И

Бојчинска шума се налази у алувијалној равни реке Саве, која је доминантан хидрографски објект у окружењу. Највећа и најпознатија мртваја је Обедска бара између села Купиново и Обреж, дугачка 13 km са 13 језераца. Обедска бара је заштићена као Специјални резерват природе и један је од објеката IV групе хидролошког наслеђа Србије. Друга значајна мртваја која се налази у непосредној близини Бојчинске шуме је Живача, одсечени меандар Саве површине око 100 ha. Овај рибњак који је некад био власништво породице Штрајхер, данас представља центар активности чланова Спортско-риболовног клуба „Живача“, са 200 места за риболовце. Изузев ових двеју мртваја, у ближој околини Бојчинске шуме у алувијалној равни реке Саве, налази се већи број повремених бара и забарених површина од којих су познатије: Криваја бара и Велика бара у атару села Ашања и Фенечка бара у близини манастира Фенек.

Национална заштита биљних врста регулисана је Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10 и 47/11), којим је на истраживаном подручју обухваћено 15 биљних таксона, односно 1 строго заштићена - жути локвањ (*Niphar lutea* (L.) Sm.) и 14 заштићених врста. Неопходно је нагласити да се 12 заштићених врста истовремено налази и на Уредби о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС“, бр. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10 и 69/11).

На Анексу Б (*Annex B*) Конвенције о међународном промету угрожене дивље фауне и флоре налази се једна врста - *Cephalanthera rubra* (Закон о потврђивању конвенције о међународном промету угрожене дивље фауне и флоре, „Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/01). Иста врста се налази на Прелиминарном списку за Црвену листу флоре Србије (Стевановић, 2003), где има статус рањиве (VU) врсте, те се, на основу наведеног, сврстава у списак врста од међународног значаја (Стевановић, 1995). Ова врста се налази и на Прилогу 2 Правилника о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама („Службени гласник РС“, бр. 99/09).

На простору Бојчинске шуме идентификована су три за заштиту приоритетни типа станишта: шуме лужњака (*Quercus robur*) и граба (*Carpinus betulus*), слободно плутајуће заједнице еутрофних стајаћих вода и копнени високи шашеви (*Carex* spp.).

Бојчинска шума се сврстава у ретке комплексе очуваних и релативно старих шума храста лужњака (*Quercus robur* L.) (Стевановић и сар, 1995). Шумска заједница која је данас овде развијена је хигрофилна шума храста лужњака (*Quercus robur*) и граба (*Carpinus betulus*), која припада заједници *Carpino betuli – Quercetum roboris*. Као едификаторске врсте заједнице *Carpino betuli – Quercetum roboris* на подручју Споменика природе „Бојчинска шума“ јављају се храст лужњак (*Quercus robur*) и граб (*Carpinus betulus*). У спрату жбуња су забележени: жешља (*Acer tataricum*), клен (*Acer campestre*), дрен (*Cornus mas*), свиб (*Cornus sanguinea*), леска (*Corylus avellana*), црвени глог (*Crataegus laevigata*), једносемени глог (*Crataegus monogyna*), купина (*Rubus caesius*) и павит (*Clematis vitalba*). У приземном спрату присутне су: змијина трава (*Veronica chamaedrys* subsp. *chamaedrys*), покосница (*Polygonatum odoratum* subsp. *odoratum*), јежевица (*Dactylis glomerata*), бршљен (*Hedera helix*), козлац (*Arum maculatum*).

На подручју Бојчинске шуме констатовано је укупно 165 врста макромицета. Ради се углавном о обичним и широко распрострањеним врстама које су карактеристичне за појас храстових шума. Укупно 15 врста које су до данас забележене у Бојчинској шуми ужива статус заштите на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11) или се налази на некој од листа угрожених врста. Статус **заштићене врсте** имају *Amanita caesarea*, *Boletus aereus*, *Boletus reticulatus*, *Cantharellus cibarius*, *Cantharellus cinereus*, *Morchella esculenta*, *Russula virescens*, **строго заштићене врсте** су *Boletus impolitus*, *Hericium erinaceus*, *Leccinellum crocipodium*, *Mutinus caninus*, *Polyporus umbellatus*. Врсте које се налазе на ЕЦЦФ¹ предлогу за **Црвену листу гљива Европе** су *Amanita caesarea*, *Hericium erinaceus*, а врста која се налази на листи кандидата за заштиту по одредбама **Бернске конвенције** је *Hericium erinaceus*. На прелиминарној **Црвеној листи угрожених гљива Србије** су *Amanita caesarea*, *Hericium erinaceus*, *Boletus impolitus*, *Leccinellum crocipodium*, *Boletus queleti*, *Mutinus caninus*, *Calvatia gigantea*, *Mycena renati*, *Cantharellus cinereus*, *Polyporus umbellatus*, *Grifola frondosa*.

Веома мало података постоји до сада о фауни инсеката Бојчинске шуме. Утврђено је да Бојчинску шуму насељавају укупно 93 врсте инсеката сврстаних у 52 фамилије и 10 редова (Collembola, Odonata, Orthoptera, Dictyoptera, Hemiptera, Lepidoptera, Mecoptera, Coleoptera, Diptera и Hymenoptera).

На простору Бојчинске шуме забележено је укупно 10 врста водоземаца и гмизаваца који се, са изузетком врсте *Lacerta viridis* и *Podarcis muralis*, налазе на прилозима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11).

Према савременим теренским истраживањима на ширем подручју Бојчинске шуме је констатовано присуство око 108 врста птица. Око 70 врста са овог списка се редовно гнезди на подручју Бојчинске шуме или у њеној непосредној околини.

86 врста са списка орнитофауне Бојчинске шуме су заштићене као строго заштићене врсте Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 05/10 и 47/11). 21 врста припада категорији заштићених врста и међу њима се налази 13 ловних врста.

У односу на међународне критеријуме, 36 врста са списка фауне птица Бојчинске шуме припада групи приоритетних врста за заштиту у Европи (SPEC- Species of European Concern, Birdlife International, 2004). На анексу I Директиве о птицама (2009/147 ЕС) налази се 20 врста птица које су присутне на подручју Бојчинске шуме. Ове врсте су посебно значајне за даље одређивање SPA подручја у оквиру еколошке мреже NATURA 2000 у Србији.

На ужем и ширем подручју Бојчинске шуме према садашњим подацима, евидентирано је присуство око 60 врста из фауне сисара. Највише врста – по 19, припадају реду глодара (Rodentia) и реду слепих мишева (Chiroptera). Реду звери (Carnivora) припада 11 врста. Затим следе бубоједи (Insectivora – Erinaceomorpha и Soricomorpha) са 8 врста. Палкари (Artiodactyla) су заступљени са 2, а зечеви (Lagomorpha) са једном врстом.

Бојчинска шума, као низијска шума, представља природни предеони елемент и припада карактеру предела типа **3 Алувијална зараван јужног Срема**. У типу предела 3 (Алувијална зараван јужног Срема) су на неколико локација идентификовани варијетети од којих се издвајају:

- Варијетет 3а: Бара Живача
- Варијетет 3б: Прогарски кључ
- Варијетет 3в: Савски форланд

Бојчинска шума је једна од значајнијих локација у непосредном Савском приобаљу са аспекта очувања биодиверзитета и предеоног диверзитета и унапређења квалитета животне средине Београда и очувања културних својстава.

Простор Бојчинске шуме има значајну улогу у даљем развоју града тј. административног подручја Београда и његове зелене инфраструктуре. Поред тога, са еколошког аспекта, представља везу између градског и ванградског зеленила.

На простору ширег окружења шуме Бојчин утврђен је 41 локалитет који има статус археолошког налазишта под предходном заштитом и два локалитета, „Забран“ у Петровчићу и „Прогарски виногради“ у Прогару, који имају статус заштићеног и категорисаног археолошког налазишта.

РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ „БОЈЧИНСКА ШУМА“

Природно добро „Бојчинска шума“ проглашава се заштићеним подручјем као споменик природе. На укупној површини природног добра од 670,79,32 ха успостављају се два режима заштите.

Режим III степена заштите обухвата 522,61.79 ha, односно 77,9% укупно заштићене површине.

У режиму III степена заштите утврђује се селективно и ограничено коришћење природних богатстава и контролисане интервенције и активности у простору усклађене са функцијама заштићеног природног добра или везане за наслеђене, традиционалне облике обављања привредних и туристичких делатности.

На основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10), члан 35. прописује „Режим III степена заштите – проактивна заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним и/или измењеним екосистемима, пределима и објектима геонаслеђа од научног и практичног значаја. У III степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора за потребну инфраструктуру и другу изградњу“.

Мерама заштите у режиму III степена заштите прописани су:

а) Активности које су **забрањени**:

- Изградња свих објеката индустријског, привредног и стамбеног карактера;
- Образовање депонија и складиштење свих врста комуналног, индустријског и другог отпада;
- Коришћење шуме у мери која деградира предеоне карактеристике природног добра;
- Активности који нарушавају оптимални водни режим природног периодичног плавања подручја, у циљу одржавања повољног нивоа подземних вода (исушивање, изградња дренажних канала и сл.);
- Уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су обухваћене Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 05/10 и 47/11),

односно врста које се наводе у „црвеним књигама“ и „црвеним листама“ флоре и фауне;

- Лов, узнемиравање фауне и сакупљање јаја;
- Уношење инвазивних и алохтоних врста флоре и фауне;
- Сви облици интервенција на објектима споменичког карактера којима се нарушава њихов спољни изглед или умањује њихова вредност;
- Наставак радова уколико се у току њиховог извођења наиђе на геолошко-палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) или минеролошко-петролошке локације који би могли представљати заштићену природну вредност, на основу члана 99. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/2010, 91/2010) налазач је дужан да пријави Министарству животне средине, рударства и просторног планирања у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, општећивања или крађе;
- Наставак радова уколико се током њиховог извођења наиђе на материјалне остатке који предпостављају археолошку грађу, односно добро које ужива предходну заштиту, налазач је дужан на основу члана 28. Закона о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94) обустави радове и обавести Завод за заштиту споменика културе града Београда и Министарство надлежно за унутрашње послове.

б) Активности који подлежу **ограничењу**:

- Изградња објеката и инфраструктурне опреме у циљу уређења и презентације природног добра и спомен обележја;
- Каптирање извора и захватање вода;
- Сакупљање флоре у складу са Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре („Службени гласник РС“, бр. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 09/10 и 69/11);
- Употреба хемијских средстава осим уз одобрење министарства надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде, а уз сагласност министарства (чл. 19. Закона о заштити природе, „Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10);
- Ложење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;
- Паљење стрништа, трстика и шибљака;
- Лов се ограничава на санитарни одстрел и планско регулисање бројности дивљачи;
- Спортско - рекреативне активности на простор излетничко – рекреативног карактера у југоисточном делу природног добра;
- Други радови и активности који могу имати знатно неповољан утицај на природне и створене вредности природног добра.

Режим II степена заштите обухвата 148,17.53 ха, што чини 22,1% укупно заштићене површине.

У режиму II степена заштите налазе се следећи локалитети:

- а. Локалитет „Јефтина бара“,
- б. Локалитет „Виноградарска бара“.

Режим II степена заштите – активна заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја и посебно вредним пределима и објектима геонаслеђа.

На основу Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10) члан 35. прописује: „У II степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа, обављати традиционалне делатности и ограничено користити природни ресурси на одржив и строго контролисани начин“.

Локалитет „Јефтина бара“ обухвата површину од 36,55.34 ha, на катастарским парцелама: 1004, 1005 и 1010/део. На овом локалитету установљено је присуство гнезда орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*) и црне роде (*Ciconia nigra*), врсте херпетофауне као што су степски смук (*Coluber caspius*) и слепић (*Anguis fragilis*). Од врста сисара као значајне се издвајају срна (*Capreolus capreolus*) и ласица (*Mustela nivalis*). Овде су присутне биљне врсте које заснивају специфичне биљне заједнице, односно које насељавају ово специфично влажно станиште препознато по критеријумима за НАТУРА 2000 станишта под кодом 3150. На овом локалитету се налази и највећи број врста гљива које се издвајају према свом статусу заштите и степену угрожености.

Локалитет „Виноградарска бара“ обухвата површину од 111,62.19 ha, на следећим катастарским парцелама: 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991/део, 992, 993, 994 и 995. На овом подручју се највероватније гнезди орао кликташ (*Aquila pomarina*) и поуздано је станиште црне роде (*Ciconia nigra*). Такође, евидентиране су заштићене врсте гмизаваца и водоземаца као што су степски смук (*Coluber caspius*), слепић (*Anguis fragilis*) и ливадска жаба (*Rana dalmatina*). Угрожене врсте сисара су дивља мачка (*Felis silvestris*) и дивља свиња (*Sus scrofa*). На овом локалитету такође је дефинисано НАТУРА 2000 станиште под кодом 3150.

Мерама заштите у режиму II степена заштите дефинисани су:

- а) Активности који су **забрањени**:
 - Изградња индустријских, привредних, стамбених, викенд и свих других објеката;
 - Експлоатација природних ресурса, сировина, материјала из корита барских станишта, глине и сл.;
 - Употреба заштитних хемијских препарата, осим у акцидентним ситуацијама;

- Образовање депонија и спаљивање отпада;
- Уношење инвазивних и алохтоних врста флоре и фауне;
- Уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су обухваћене Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 05/10 и 47/11), односно врста које се наводе у „црвеним књигама“ и „црвеним листама“ флоре и фауне;
- Шумарске активности у непосредној близини утврђених гнезда птица током репродуктивног периода, од фебруара до јула месеца;
- Пренамена површина на којима се налазе влажна станишта (код: F1.35, E4.21);
- Лов и формирање узгајалишта дивљачи;
- Активности који нарушавају оптимални водни режим природног периодичног плавања подручја у циљу одржавања повољног нивоа подземних вода (исушивање, изградња дренажних канала и сл.);
- Мелиоративни радови, пошумљавање или преоравање влажних станишта (влажне ливаде, баре);
- Преусмеравање воде и исушивање влажних станишта (дренажни канали) и бара као специфичних станишта флоре и фауне;
- Камповање и ложење ватре;
- Посета без присуства управљача.

б) Активности који подлежу **ограничењу**:

- Изградња свих врста објеката, укључујући и привремене објекте за боравак у природи у циљу функционисања и презентације природног добра;
- Приликом оплодне сече смањити површине предвиђене за обнављање;
- Приликом сече стабала задржати појединачна трула стабла или гране (висине 1 m) које представљају важна станишта појединих врста фауне и гљива;
- Сакупљање жира који се користи у исхрани стоке;
- Кошење и уклањање жбунасте вегетације са природно периодичних влажних станишта, како би се спречило њихово зарастање;
- Обављање научно-истраживачких активности (које не мењају основне карактеристике станишта), уз претходну сагласност стручне службе заштите природе;
- Сакупљање гљива, лековитог биља, шумских плодова, пужева, жаба и других врста које су под контролом коришћења и промета на основу Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС“, бр. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10 и 69/11);
- Подизање објеката за конвенционално гајење домаћих аутохтоних животиња и дивљачи;
- Постављање вештачких дупљи за гнезђење птица и осматрачница, односно чека за посматрање птица.

УПРАВЉАЊЕ СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ „БОЈЧИНСКА ШУМА“

Управљање заштићеним подручјем поверено је Јавном предузећу за газдовање шумама „Србијашуме“, Шумско газдинство „Београд“, које ће послове управљања на терену спроводити преко Шумске управе „Земун“.

У циљу спровођења мера заштите, уређења и презентације Споменика природе „Бојчинска шума“, а у складу са Законом и Решењем о проглашењу заштићеног подручја, управљач треба да:

- организује управљање заштићеним природним добром,
- се стара о заштићеном природном добру на начин који омогућава да се у потпуности спроведу прописане мере и активности заштите (режим заштите) у циљу очувања и унапређења природног добра,
- обележи заштићено природно добро у складу са Правилником о обележавању заштићених природних добара („Службени гласник РС“, бр. 30/92), а подразумева обележавање граница, постављање табли о заштити и постављање информативних табли,
- изради план управљања заштићеног подручја (средњорочни), а на основу њега годишњи Програм управљања, у складу са важећом законском регулативом и актом о заштити,
- донесе акт о унутрашњем реду на простору природног добра,
- обезбеди чуварску службу,
- спречи активности које могу да наруше вредности заштићеног подручја, а у случају насталих промена које могу уништити или нарушити основну вредност заштићеног природног добра обавестити Завод за заштиту природе Србије,
- обезбеди услове за развој едукативно-образовних и научно-истраживачких, информативно-пропагандних и других активности, које треба да допринесу афирмацији заштићеног природног добра, а у складу са Законом,
- формира базу података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру,
- обезбеди финансијска средства из буџета и из накнада за коришћење заштићеног природног добра, као и других извора утврђених законом,
- редовно обавештава Завод за заштиту природе Србије о свим насталим променама у оквиру заштићеног природног добра које могу угрозити, оштетити или уништити његове вредности,
- редовно одржава и унапређује заштићено природно добро у складу са Планом управљања за које је прибављено Мишљење од Завода за заштиту природе Србије.

Управљач заштићеним подручјем има право активне легитимације у погледу остваривања установљеног режима заштите, као што је право покретања кривичних и прекршајних поступака, право на накнаду од правних и физичких

лица за коришћење заштићеног подручја и друга права утврђена законом и прописима донетим на основу закона.

Власник односно корисник земљишта у границама заштићеног подручја дужан је да природно добро учини приступачним јавности и да, у случају потребе од организације за заштиту природе захтева потребна упутства о начину чувања, заштите и одржавања заштићеног подручја.

Власник односно корисник земљишта у границама заштићеног подручја дужан је да без одлагања обавести управљача или организацију за заштиту природе или надлежни инспекцијски орган, ако дође до промена које заштићено подручје могу уништити, оштетити или нарушити његова битна својства.

Средства потребна за спровођење режима заштите заштићеног подручја обезбеђују се:

- из Буџета града Београда;
- из прихода који се остварују обављањем делатности управљача од накнаде за коришћење заштићеног подручја;
- и из других извора у складу са законом.

П Л А Н И Р А Н Е А К Т И В Н О С Т И З А 2 0 2 5 . Г О Д .

У току 2025. год. на подручју СП „Бојчинска шума“ у складу са Решењем о проглашењу заштићеног подручја Споменик природе „Бојчинска шума“ и Планом управљања СП „Бојчинска шума“ (2024. год.- 2033. год.), а у оквиру планираних активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу СП „Бојчинска шума“ планирају се следеће активности:

1. Чување и надзор

На пословима заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја учествују референт заштите природе, шеф ШУ, реверни инжењер, чувар заштићеног подручја и др.

Чувар учествује у непосредном надзору и контроли спровођења правила унутрашњег реда у заштићеном подручју.

У вршењу чуварске службе чувар прати кретање и активности посетилаца и других корисника у заштићеном подручју, изградњу објеката, коришћење минералних сировина, шума, флоре и фауне, улазак у зоне и објекте у којима је посета забрањена или ограничена, ложење ватре на отвореном, одлагање отпада, одвијање спортских такмичења и других манифестација. Чувар прати стање биљних и животињских врста као и других вредности заштићеног подручја.

2. Мониторинг и заштита флоре и фауне, праћење стања, нега и заштита шума

Током целе године радиће се на уклањању непожељне вегетације (трава, папрат, купина...) у циљу побољшања бонитета станишта.

Природна добра којима управља ЈП „Србијашуме“ су током целе године посећена од стране многобројних излетника и туриста, а нарочито деце. Да би се обезбедио пријатан боравак у природи управљач мора да брине да излетишта буду уредна за све кориснике заштићеног подручја. Самим тим, редовним уклањањем непожељне вегетације, стварају се услови за пријатан боравак у природи и могућност за активним и пасивним одмором.

Површине на којима се уклања непожељна вегетација могу бити приступачније и лакше за рад (повољни услови), али исто тако могу да буду веома неприступачне те уклањање непожељне вегетације на таквим површинама је много теже и захтева много већи напор радника (неповољни услови). Време манипулације у повољним условима је мање него у неповољним условима. У неповољним условима је учешће застоја веће па је самим тим и учинак рада мањи и троши се више норма часова за реализацију планираних радова. Због свега овога је час рада у неповољним условима скупљи. Површине на којима се врши уклањање непожељне вегетације учртане су на скицама које се, по договору, достављају уз сваку привремену ситуацију.

Редовно ће се вршити мониторинг заштићених врста (бројност, раст и развој различитих животињских и биљних врста, листање, цветање, урод семена, утицај климатских услова на раст и развој биљних и животињских врста и сл.).

Мониторинг подразумева праћење стања природе у заштићеном подручју и евентуалне промене природних вредности, при чему се прикупљени подаци користе за оцену стања очуваности природних вредности. Редовним мониторингом би требало да се природне вредности заштите и очувају и да управљачу олакшају да се на негативне промене благовремено реагује.

Управљач ће посебну пажњу обратити на мониторинг жутог локвања (*Nuphar lutea*) и птица као што су орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*) и црна рода (*Ciconia nigra*). Стабла на којима су, до сада, уочена гнезда поменутих птица су евидентирана, а новоформирана гнезда ће се накнадно евидентирати, пратити и спроводити мере заштите и очувања стабала и гнезда на њима.

Управљач ће пратити гнезђење птица дупљашица (сове, дятлићи и птице певачице) при чему ће посебно водити рачуна о остављању стабала са природним дупљама и шупљинама. Пратиће се и гнезда птица грабљивица.

Уклањаће се коровска вегетација и инвазивне, биљне врсте као што су *Acer negundo*, *Amorpha fruticosa*, *Ailanthus altissima* и друге, као и врсте које су детерминисане као алергене. Ове биљне врсте уклањаће се у оквиру целог заштићеног подручја пошто оне представљају главну претњу обнови аутохтоних шума.

Заштита од биљних болести и штеточина: а) редовно праћење појаве биљних болести и штетних инсеката захтева ангажовање већег броја запослених и више активности на праћењу поменутих појава.

Најзначајније биљне болести и штетни инсекти у лишћарским састојинама

Пепелница (*Microsphaera alphitoides* Griff. et Maubl) је стални проблем за храстове шуме, а највећу штету прави на подмлатку, па је у младим састојинама храста неопходно редовно пратити присуство ове биљне болести. Прегледа се лишће и избојци храста на типичну пепељасту белу превлаку (мицелију) на лицу и наличију листа и на младој кори избојака.

С обзиром да је губар (*Lymantria dispar*) један од најопсрнијих штетних инсеката који се јавља у шумама Србије, његова бројност се детаљно прати користећи се различитим методама. Преглед свих лишћарских састојина се врши током августа и септембра маршрутним методом и детаљан преглед на свим сталним огледним површинама, како би се установило присуство и бројност јајних легала губара по хектару. Такође, редовно се прати и присуство свих осталих дефолијатора који могу изазвати веће штете (велики и мали мразовац, храстов савијач, жутокотрба, кукавичје сузе, храстов четник итд), чије биљке домаћини су на првом месту различите врсте храстова. Крајем априла-почетком маја, окуларном методом узоркованих грана се утврђује бројност у стадијумима ларве и лутке и то тако што се одабере 5 стабала са којих се одсецају виталне гране дужине око 70-80 цм (по 8 из врха, средине и основе крошње). Потребно је обезбедити да гране приликом одсецања падају на разпето платно како би се избегао губитак гусеница. На основу пребројаних листова и броја гусеница које се разврстају по врстама или родовима, долази се до податка колико има гусеница на 1000 листова. Тај податак указује да ли је нормална или повећана бројност дефолијатора у лишћарским шумама.

Поред тога, прати се присуство и других штетних инсеката или биљних болести које у пренамножењу могу изазвати озбиљне штете у нашим шумама, као

што су гљиве рода *Armillaria*, затим гљиве *Nectria coccinea* и *Guignardia aesculi*, инсекти *Stereonychus fraxini* и други.

На основу прикупљених података на терену и по потреби лабораторијске анализе Института за шумарство у Београду, долази се до закључка да ли је потребно спровести мере заштите (третирање пестицидима, механичко уклањање и спаљивање заражених биљака или њених делова или инсеката у различитим стадијумима развоја). Мониторинг здравственог стања захтевају ангажовање како чувара у заштићеном подручју, тако и реверног инжењера и референта за заштиту шума уз примену стручног знања из области заштите шума

С обзиром на то да се предметно подручје налази у обухвату еколошке мреже Републике Србије, еколошки значајних подручја „Обедска бара“, управљач ће се придржавати мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи.

На подручју заштићеног природног добра налази се већи број врста дрвећа, а међу њима и лужњак (*Quercus robur* L.). Ова врста је листопадно дрво из рода храстова, породице *Fagaceae*.

У циљу дугорочног очувања и унапређења еколошке адаптабилности и еволутивног потенцијала популације лужњака у Бојчинској шуми потребно је започети спровођење адекватних мера.

Издвојена и анализирана тест стабла у оквиру пројекта „Процена стања генетичких ресурса храста лужњака на подручју заштићеног природног добра бојчинска шума и предлог мера за њихову конзервацију“ ће бити извор репроматеријала за оснивање теста потомства. Са издвојених тест стабала ће се сакупити одговарајућа количина семена на коме ће се извршити све неопходне анализе квалитета и здравственог стања. Семе ће бити посејано одвојено по тест стаблима са циљем производње садница различитих линија полусродника лужњака. У расаднику ће се током развоја примењивати одговарајуће мере неге и заштите како би се произвеле саднице задовољавајућег квалитета. На произведеним садницама ће се извршити одговарајуће анализе квалитета садног материјала и проценити потенцијал генетичких ресурса у најранијим фазама развића.

Спровођење предложених мера на очувању и унапређењу стања генетичких ресурса храста лужњака на подручју заштићеног природног добра Бојчинска шума је дугорочног карактера и има за циљ очување и опстанак стабилних састојина овог шумског комплекса у будућности.

3. Мере уређења

У складу са Планом управљања СП „Бојчинска шума“ (2024. год.- 2033. год.), планиране су активности на уређењу заштићеног подручја.

Уградња дрвених реквизита

Будући да је мобилијар у заштићеном подручју у лошем стању, управљач је, у 2025. години, планирао уклањање дотрајалог мобилијара и набавку и уградњу новог мобилијараи то: надстрешнице - 1 ком., клупе са наслоном - 5 ком., клупе без наслона - 5 ком., инфо табле- 1ком.

Набавка, транспорт и уградња металних корпи за отпад- 10 ком.

У плану за 2025. годину је планирано и унапређење објекта за посетиоце С.П. Бојчинска шума, све у циљу отворености Заштићеног природног добра током

целе године за посетиоце али и могућности за одржавањем научних конференција на тему шумарства и заштите животне средине.

Применом Програма за развој циркуларне као и променом стратегије индустријске политике за период 2021 – 2030 дрвна индустрија је препозната као грана са великим потенцијалом за примену циркуларне економије. У даљој примени, утврдили смо да плутајуће дрво из приобаља река која се задржава представља великог загађивача животне околине, те у циљу заштите животне средине пројектни задатак израде ЕКО ЗОНЕ за рекреацију представља одличан начин да водимо рачуна о заштити вода као и да обезбедимо формирање еко теретане од истог тог материјала који би се обрадио и поставио у оквиру С.П. Шума Кошутњак.

Предвиђено програмом предвиђено је унапређење објеката за посетиоце С.П. "Бојчинска шума", израда дрвних сортимената, транспорт и монтажа дрвних сортимената према спецификацији у сопственој режији управљача С.П. "Бојчинска шума"

4. Популаризација и презентација

Десетогодишњим Планом управљања, планиране су активности на едукацији локалног становништва и осталих корисника заштићеног подручја. За 2025. годину планиране су активности у виду шумарског вишебоја, наставе, активности у природи, у сарадњи са студентима Универзитета у Београду, обележавање дана ослобођења Београда у сарадњи са Феријалним савезом. Такође је у плану организовање предавања која имају за циљ подизање свести о очувању природних вредности како заштићених подручја тако и целе планете са закључком да је сваки појединац одговоран за стање природне средине.

У поменутиим активностима остварићемо сарадњу са основним и средњим школама, факултетима, пензионерима и разним организацијама. Ове образовне и промотивне активности одржаваће се током пролећа и јесени и то често на дане када се обележавају значајни датуми у животној средини (Светски дан шума, Дан заштите природе, Светски дан планете Земље и др.). У циљу што боље промоције заштићеног подручја планиран је дизајн, израда и штампање промотивног материјала.

Управљач очекује да ће реализација активности на едукацији локалног становништва помоћи у подизању нивоа свести о значају заштите животне средине као и да ће се образовање о заштити животне средине интегрисати у све нивое образовно-васпитног система.

Активности планиране овим програмом биће финансирани од стране Градске управе града Београда - Секретаријата за заштиту животне средине.

Поред ових радова у заштићеном подручју СП „Бојчинска шума“ обављаће се и активности који ће бити финансирани из накнада за коришћење заштићеног подручја.

То су рад референата, шефа ШУ, реверног инжењера и осталих запослених који ће радити на надзору и контроли спровођења управљачких

докумената, прикупљању података, анализи и изради Програма управљања заштићеним подручјем СП „Бојчинска шума“, као и изради Извештаја о остваривању Програма управљања заштићеном подручјем СП „Бојчинска шума“.

СПОМЕНИК ПРИРОДЕ "БОЈЧИНСКА ШУМА" - Спецификација трошкова за 2025. годину (БУЏЕТ ГРАДА БЕОГРАДА)

Ред. број	Документ	Група	Вид рада	Јед. мере	Обим радова	Јединична цена коштања	Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге заштићених добара	Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге из области грађевинарства
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ЧУВАЊЕ И НАДЗОР								
1.1	Анализа цена 3104/1		Чување СП "Бојчинска шума"	час	5840	586.10	3,422,824.00	
							3,422,824.00	
2. МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ФЛОРЕ И ФАУНЕ								
2.1	Анализа цена 3104/3		Мониторинг стања у заштићеном подручју	час	384	981.25	376,800.00	
2.2	Калкулација трошкова 3109/1		Очување генетичких ресурса храста лужњака на подручју СП "Бојчинска шума"	ком	1	666,666.66	666,666.66	
							1,043,466.66	
3. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА, НЕГА И ЗАШТИТА ШУМА								
3.1	Анализа цена 3104/2		Заштита од биљних болести и штеточина: -редовно праћење појаве биљних болести и штетних инсеката	час	192	750.56	144,107.52	
3.2	Анализа цена 3104/4		Уклањање непожељне вегетације (трава, папрат, купина...) у циљу побољшања бонитета станишта	м²	272000	32.47	8,831,840.00	
							8,975,947.52	
4. МЕРЕ УРЕЂЕЊА СП "БОЈЧИНСКА ШУМА"								
4.1	Анализа цена 3104/16	43.32	Уклањање старих клупа без наслона са припадајућим бетонским темељима и одвоз на депонију, као и набавка нових са транспортом и уградњом	ком	5	35,019.58		175,097.90
4.2	Анализа цена 3104/22	43.32	Уклањање оштећених и набавка са уградњом нових информативних табли дим 1.20 * 1.00 м	ком	1	58,131.61		58,131.61
4.3	Анализа цена 3104/15	43.32	Уклањање старих надстрешница типа "Сеник" са припадајућим бетонским темељима и одвоз на депонију, као и набавка нове дрвене настрешнице "Сеник", транспорт и уградња	ком	1	294,114.48		294,114.48
4.4	Анализа цена 3104/17	43.32	Уклањање старих клупа са наслоном и припадајућих бетонских темеља и одвоз на депонију, као и набавка нових са транспортом и уградњом	ком	5	40,597.13		202,985.65
4.5	Анализа цена 3104/19	43.11	Уклањање оштећених и набавка нових металних корпи за смеће са транспортом и уградњом	ком	10	36,269.50		362,695.00
4.6	Јавна набавка	43.99	Унапређење објеката за посетиоце С.П. "Бојчинска шума"	ком	1	5,000,000.00		5,000,000.00
4.7	Анализа цене бр 317.		Израда дрвних сортимената, транспорт и монтажа дрвних сортимената према спецификацији у сопственој режији управљача С.П. "Бојчинска шума"	м3	70.87	56,703.83	4,018,600.43	
4.8	Јавна набавка	43.99	Формирање еко зоне за рекреацију	ком	1	7,500,000.00		7,500,000.00
							4,018,600.43	13,593,024.64
5. ПОПУЛАРИЗАЦИЈА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА								
5.1	Анализа цена 219		Едукација локалног становништва и осталих корисника заштићеног подручја	вишебој	5	68,213.21	341,066.05	
				догађај	20	39,786.55	795,731.00	
				настава	14	16,361.70	229,063.80	
5.2	Јавна набавка		Набавка архивских фасцикли (за хербаријум) за потребе едукације деце	ком	50	100.00	5,000.00	
5.3	Јавна набавка		Дизајн, израда и штампање промотивног материјала	ком	500	66.55	33,275.00	
							1,404,135.85	
Укупно: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 =							18,864,974.46	13,593,024.64

РЕКАПИТУЛАЦИЈА ИЗВЕДЕНИХ РАДОВА

ВРСТА РАДОВА	I УСЛУГЕ ЗАШТИЋЕНИХ ДОБАРА		II УСЛУГЕ ИЗ ОБЛАСТИ ГРАЂЕВИНАРСТВА
	Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге заштићених добара / основица/		Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге из области грађевинарства / основица/
	ПДВ 10%	ПДВ 20%	ПДВ 20%
1. ЧУВАЊЕ И НАДЗОР		3,422,824.00	
2. МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ФЛОРЕ И ФАУНЕ		1,043,466.66	
3. ПРАЋЕЊЕ СТАЊА, НЕГА И ЗАШТИТА ШУМА		8,975,947.52	
4. МЕРЕ УРЕЂЕЊА СП "БОЈЧИНСКА ШУМА"		4,018,600.43	13,593,024.64
5. ПОПУЛАРИЗАЦИЈА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА		1,404,135.85	
Свега без ПДВ-а:	0.00	18,864,974.46	13,593,024.64

ЗБИРНА РЕКАПИТУЛАЦИЈА

I УСЛУГЕ ЗАШТИЋЕНИХ ДОБАРА	
Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге заштићених добара 10 %	0.00
ПДВ 10 %	0.00
Укупно	0.00
Износ на који се обрачунава ПДВ на услуге заштићених добара 20 %	18,864,974.46
ПДВ 20 %	3,772,994.89
Укупно	22,637,969.35
Укупно I	22,637,969.35
Укупно за плаћање I	22,637,969.35

II УСЛУГЕ ИЗ ОБЛАСТИ ГРАЂЕВИНАРСТВА	
Износ на који се обрачунава грађевински ПДВ	13,593,024.64
ПДВ 20 %	2,718,604.93
Укупно II	16,311,629.57
Укупно за плаћање II	16,311,629.57

Укупна вредност Програма са ПДВ	38,949,598.92
---------------------------------	---------------

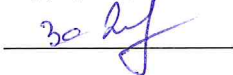
Напомена о пореском ослобађању: Сходно члану 5. Закона о изменама и допуни Закона о порезу на додатну вредност и Мишљењу Министарства финансија 011-00-976/2020-04 од 12.01.2021., а у вези члана 10. став 2. тачка 3. Закона о порезу на додатну вредност.

Истраживање тржишта је извршено у свему у складу са прописима који регулишу област јавних набавки.

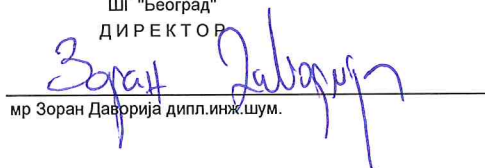
СП "БОЈЧИНСКА ШУМА" - Спецификација трошкова за 2025. год. (СРЕДСТВА ИЗ НАКНАДА)

Ред. број	Вид рада	Јед. мере	Обим радова	Јединична цена коштања	Износ средстава који се финансирају из накнада за коришћење заштићеног подручја
1	2	3	4	5	6
1.	Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача (рад референта за заштиту природе, шефа шумске управе, реверног инжењера...)	месец	12	85,712.52	1,028,550.24
Укупно:					1,028,550.24

ЈП "Србијашуме"
ШГ "Београд"
Шеф рачуноводства:

ЈП "Србијашуме"
ШГ "Београд"
ДИРЕКТОР

мр Зоран Даворија дипл.инж.шум.

